

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus II. De excommunicato vitando, & non vitando.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

ac proinde vendicat tria; primum, ut detur causa justa, & rationabilis, propter quam feratur; secundum, ut debito modo feratur: tertium, ut animo recto, ab habente potestatem, id est, à proprio iudice feratur: *injusta* dicitur, quæ in aliquo ex tribus assignatis deficit. Dividitur, 3. ratione efficacæ in *validam*, quæ efficax est, & *invalidam*, quæ nulla, & inefficax est. Dividitur, 4. ratione potestatis absolvendi in *reservatam*, & *non reservatam*. Quæ est ab homine, communiter reservata est suo auctori, vel ejus Successori, ita ut juxta Covar. in c. *Alma mater*, §. 12. n. 13. nec per superiorem ejus absolvi possit, nisi de ejus scientia. Quæ est à jure, & reservata, à nemine regulariter potest absolvi, præterquam ab eo, cui reservata est. Si autem nulli reservetur, absolvi potest ab Episcopo, imò à proprio paroco in foro conscientia. *Anathema* non differt substantialiter ab excommunicatione majori, sed tantum solemnitate, & apparatu. Reliqua ex dictis à n. 1609. resolvi possunt.

ARTICULUS II.

De excommunicato vitando, & non vitando.

1860 **C**um in sequentibus frequens mentio futura sit de excommunicatis vitandis, vel toleratis, not. *vitandum* dici, quem fideles tenentur vitare quoad communicationem cum illo tam in sacris, quàm in civilibus, & politicis; & ideo talis etiam dicitur *non toleratus*; is verò, quem non tenentur evitare, sed cum quo communicare possunt, dicitur *toleratus*, & *non vitandus*. Olim, & jure antiquo omnis excommunicatus excommunicatione majori vitandus erat à fidelibus, ac proinde nullus cum illo licitè habere poterat ullam communicationem; patet ex c. *Excommunicatos*, II. q. 3. ex constitutione Calixti, ubi loquitur de excommunicatis quibuscunque: nunc tamen jure novo, ex Constitutione Concilii Constantiensis, quod celebratum est anno 1414. & confirmatum à Martino V. tantum vitandi sunt. 1. qui sunt excommunicati excommunicatione majori, & vel publicè, ac specialiter denunciati; aut adeo notoriè & sacrilegè percussurunt Clericum, ut eos in censuram canonis incidisse, nullà tergiversatione, vel suffragio celari possit; ita Concilium Constan-

tienſe in Extravag. *ad evitanda*; illius verba sunt: *ad evitanda scandala &c. nemo reneatur abſtinere à communicatione cum excommunicato, niſi ſententia, ſeu excommunicatio fuerit à Judice promulgata, vel denunciata ſpecialiter & expreſſe*: tum ſubjungit aliud genus vitandorum, ſcilicet *notiorum percufforum Clerici actu ſacrilego*.

Exinde ſequitur, quòd nullus ſe tueri poſſit privilegio Sedis Apoſtolice in c. *Nullo* h. t. quo minus vitare debeat talem excommunicatum non toleratum, poſt hanc conſtitutionem Concilii Conſtantienſis, at rationem non omnes eandem afferunt. Aliqui dicunt; quia præceptum vitandi eſt juris divini; ſed contrarium eſſe patet ex Extravag. Martini V. *ad evitanda*. Vera igitur ratio eſt, non quòd Pontifex non poſſit concedere tale privilegium; ſed ſolum, quòd hoc non veniat generali privilegio exemptionis; Sic Barboſa in cit. c. *Nullo*, n. 6. Hinc intellige textum de privilegio Sedis Apoſtolice generali quoad exemptionem.

Not. autem 1. quòd hæc conſtitutio *ad evitanda*, ſit poſterior conſtitutione Clementis III. in c. *Cum non ab homine*, de ſent. excom. ubi præcipit, ut publicus excommunicatus vitetur publicè; occultus, occultè. Conſtitutioni Concilii Conſtantienſis aliqui volunt per Concilium Baſileenſe, illo poſterius, ſeſſ. 20. in fine, ſub tit. de excommunicatis vitandis, moderationem adhibitam eſſe, ut non ſolum notorius Clerici percuffor; ſed quicumque notorius excommunicatus vitandus eſſet. Verum conſtitutionem Concilii Conſtantienſis, hoc non obſtante, integram ſervandam eſſe, docet Sylveſter, Suarez, Navar. Victoria, Avila, Coninch, & alii, quos citat, & ſequitur Caſtopal. n. 5. quia Concilium Baſileenſe fuit acephalum, atque adeo deſtitutum omni auctoritate; & in Concilio Lateranenſi ſub Leone X. ſeſſ. 11. dicitur, non fuiſſe Concilium, ſed conciliabulum; erraſſeque in multis, maximè in deſiſtione Eugenii IV. ita Caſtopalaus, & addit Gibalinus diſq. 7. q. 1. n. 4. & 8. hanc conſtitutionem tutò admitti propter communem jam ejus uſum, licet fortaiſſe vim legis ſynodalis, & univerſalis non obtineat; & propter hoc juri communi non deroget.

Not. 2. in dicta conſtitutione Concilii Conſtantienſis (ubi permittitur fidelibus cum certis excommunicatis aliqua com-

municatio, de qua dicemus infra) adiungi, non esse de mente Concilii, favorem aliquem per hoc facere ipsis excommunicatis, sed tantum fidelibus. Ex quo sequitur, omnem cum excommunicatis toleratis communionem, fidelibus permitti; cum solum vitandi sint illi, qui aut notorii sunt percussores Clerici, vel nominatim denunciati; non tamen aliter, quam si à fidelibus requirantur.

1864. Not. 3. Non eo ipso censi denuntiatum, quod quis publicè declaratus sit commississe crimen, cui annexa est censura. Nam *declarare crimen*, & consequenter censuram, non est specialiter, & expressè *denuntiare censuram*, sed tantum indirectè & implicite; ita Navarrus, Castropal. Gibalinus disquis. 7. q. 1. n. 18. §. non sufficit, cum Reginaldo & Sanchez, contra Salas, Gutierrez, Avilam, Bonacinam, Sanctarell, Covar. & alios ibi, qui tenent oppositum.

1865. Not. 4. Ut percussor Clerici dicatur *notorius*, requiri, quod percussio facta sit coram maiore parte populi viciniae, vel communitatis, in qua ad minus sint decem, quibus constet, nullà tergiversatione, vel suffragio iniustitiam celari posse; Sic Navar. Avila, Layman, Hurtad, Coninch cum & apud Castropal. n. 7. quamvis addat Castropalaus n. 8. solam famam à fide dignis ortam, plenè & integrè probatam, de percussione Clerici, vel denuntiatione sufficere, ut vitandus sit percussor.

1866. Not. 5. Excommunicatum, in uno loco denuntiatum, vitandum esse ubilibet, doceri ab Henriq. Vasq. Filiuc. & Bonacin. sed probabilius negari à Castropalao p. 4. n. 9. cum Sanchez, Avila, & aliis. Quia excommunicatus, *publicus in uno loco*, non est censendus *publicus in alio*. Quando autem dicitur, quod denuntiatio *afficiat personam*, intellige *respectu eorum*, in quorum notitiam venit denuntiatio. Undè, quoniam obligatio vitandi etiam secreto, oritur ex denuntiatione notoria; ubi non est notoria, ibi non teneris vitare etiam secreto, licet alibi denuntiatum.

1867. Ex his inferes. 1. quod non teneris cum vitare, quem etiam evidenter nosti excommunicatum, si non sit notorius Clerici percussor, vel *publicè, specialiter & expressè denuntiatum*, sequitur ex n. 1860. idem est, si dicatur: *Excommunicamus Petrum incendiarium, & ejus complices, il-*
Tom. V.

lumque, & complices ut tales denuntiamus. Teneris enim tantum vitare Petrum, non complices; hi enim non sunt *specialiter*, sed tantum *generaliter* denuntiatum. Similiter nec teneris vitare excommunicatum; privatimque in cubiculo denuntiarum; quia talis non est denuntiatum *publicè*.

Quæruntaquæ, an obligatio vitandi 1868 excommunicatum denuntiatum, vel notorium Clerici percussorem sit juris divini? Respondet Suarez, & alii cum Castropal. p. 4. n. 2. esse solius juris Ecclesiastici; aliàs illam non posset Ecclesia restringere, vel extendere, aut mutare; sicut pro varietate temporum factum esse constat ex c. *quoniam multos*, 11. q. 3. hinc verba Matthæi c. 16. de habendo sicut Ethnico, qui Ecclesiam non audierit &c. non sunt præcepti, sed tantum consilii. Cæterum ut obligeris vitare excommunicatum non toleratum, requiritur certitudo moralis, eum esse talem; Sic Tamburinus l. 10. tr. 1. de excom. c. 3. §. 3. Et ut quis propter notoriam Clerici percussorem vitandus sit, non sufficit notoreitas juris, sed requiritur facti, ut dictum est alibi.

ARTICULUS III.

Quæ communicatio fidelibus permittatur cum excommunicatis toleratis?

R Esp. permitti omnem fidelibus, ac si ii, 1869 qui stante excommunicatione tolerantur, excommunicati non essent, etiam seclusà necessitate; ita Gibalin. disq. 7. q. 1. p. 3. Extravag. *ad evitanda*. Ratio est, quia ex nullo capite fidelibus interdicitur communicatio cum excommunicatis toleratis; aliundè clarè permittitur à Concilio Constantiensi, modo non inducas eos ad actionem, quam sine peccato, ex alio capite, quam ex vi censuræ, peragere non possent. Hinc fideles licitè petunt sibi administrari Sacramenta ab excommunicatis toleratis; & hi ad fidelium instantiam licitè exercent suas actiones, perinde, ac si excommunicati non essent. Cùm enim fidelibus directè concedatur facultas utendi illorum communionem; indirectè etiam illis conceditur facultas exhibendi petita. Nam aliàs fideles non possent licitè uti concessione Concilii, si illi non possent licitè respondere; ita Castropalaus, & Gibalin. loc. cit. Et ideo excommunicati tolerati, à fidelibus requisiti, licitè quidem exercent actus alio-

Ggg quia